

MUZICA RAȚIUNII
Limba și literatura română
Clasa a III-a, 18 mai 2024

Citește cu atenție textul de mai jos:

”Anna se gândea.

Dacă volumele care nu erau citite erau distruse, aveau să dispară și oamenii din cărțile acelea. Ca o frunză toamna. Care se ofilește. Pe urmă, se fărâmițează și se face pulbere. Apoi **se risipește** în vânt. Pentru totdeauna. Era groaznic să se gândească la asta. Anna era aproape să izbucnească în plâns, dar, pe urmă, s-a înfuriat.

- Trebuie să salvăm cărțile, a spus.

Atunci, doamna Monsen a zâmbit.

- Exact asta speram că o să spui.

Întrebarea cea mare era: cum o să salveze cărțile? O să le pună la loc pe rafturi?

- Nu, fiindcă Milton Berg o să le găsească, a spus Anna. Și tot vor fi distruse, până la urmă.

O să le ascundă? O să le îngroape?

Nu, pentru că așa ar fi dispărut de tot. Dacă voiau să salveze cărțile, trebuia să găsească o **soluție**.

- Știu, a spus Anna. Trebuie să ne asigurăm că sunt citite. E singura cale să le ținem în viață.”

(Klaus Hagerup și Lisa Aisato, *Fetița care voia să salveze cărțile*)

Subiectul I (5 puncte)

1. Scrie câte un cuvânt cu sens asemănător (sinonime) pentru termenii subliniați: **se risipește** și **soluție**. 1p
2. Notează două cuvinte înrudite (familie de cuvinte) cu termenul **om**. 1p
3. Transcrie din fragmentul marcat în chenar două verbe, două substantive comune și un adjectiv. 1p
4. Alcătuiește enunțuri în care să folosești ortogramele: **cea / ce-a**. 1p
5. Rescrie corect enunțul: **În timpul plimbărilor, îi povestea bunici de ce îi iera teamă să îmbătrânească iar bunica îi răspundea că nu are de ce săi fie teamă**. 1p

Subiectul al II-lea (4 puncte)

1. Formulează o idee principală din textul dat. 1p
2. Ce se întâmplă cu volumele care nu sunt citite? 1p
3. Consideri că ”ai salvat” vreo carte sau vreo poveste, citind-o? Prezintă, în minimum 50 de cuvinte, răspunsul tău. 2p

Oficiu: 1 punct

Succes!

MUZICA RAȚIUNII
Limba și literatura română
Barem de evaluare și notare
Clasa a III-a, 18 mai 2024

Subiectul I (5 puncte):

1. Cuvinte cu sens asemănător: **se risipește** = dispăre etc.; **soluție** = rezolvare etc.
0,50*2=1p
2. Cuvinte înrudite cu termenul **om**: *omuleț, omenie, omenire, a omeni* etc.
0,50*2=1p
3. Transcrierea a oricăror **două verbe** dintre: *era, o să salveze, o să pună*;
Transcrierea a oricăror **două substantive comune** dintre: *întrebarea, cărțile, (pe) rafturi*; Transcrierea **adjectivului** (*cea*) mare. 0,20*5=1p
4. Se acordă câte 0,50 puncte pentru fiecare enunț elocvent, în care sunt integrate corect ortogramele. 0,50*2=1p
Exemple de răspuns: Am ales-o pe cea mai frumoasă.
Nu am auzit ce-a zis domnul învățător.
5. Rescrierea corectă a enunțului, corectând cele cinci greșeli. 0,20*5=1p
În timpul plimbărilor, îi povestea bunicii de ce îi era teamă să îmbătrânească, iar bunica îi răspundea că nu are de ce să-i fie teamă.

Subiectul al II-lea (4p)

1. Formularea oricărei idei principale, de exemplu: Anna se întristează./Anna caută o soluție pentru a salva cărțile. etc. 1p
2. Răspuns corect: Volumele necitite sunt distruse. 1p
3. Adecvarea conținutului la cerința dată: 0,50p
Prezentare nuanțată și adecvată a opiniei elocvente pentru salvarea unei cărți – 0,75p / prezentare parțial adecvată, ezitantă a opiniei elocvente pentru salvarea unei cărți – 0,50p;
Respectarea normelor de punctuație, ortografie și exprimare – 0,50p;
Respectarea limitei de cuvinte – 0,25p.

Oficiu: 1p

MUZICA RAȚIUNII
Limba și literatura română
Clasa a IV-a, 18 mai 2024

Citește cu atenție următorul text pentru a putea răspunde cerințelor de mai jos:

„Mirosul de unt și pâine prăjită **inunda** bucătăria. Alicia se uita la micul dejun fără poftă de mâncare, în vreme ce micuța Irina îi dădea pisicii de curând adoptate niște lapte într-o farfurie, dar felina nu binevoi să se atingă de el. Max observă scena, spunându-și în sinea lui că preferințele gastronomice ale animalului urmau alte făgașuri, după cum putuse vedea în ziua *precedentă*.

Maximilian Carver, tatăl, ținea în mână o ceașcă aburindă și-și privea *entuziasmat* familia.

-Azi, de dimineață, am făcut cercetări prin garaj, începu el, adoptând un ton misterios.

-Și ce-ai găsit? cedă Max.

-N-o să-ți vină să crezi, răspunse tatăl.

-Două biciclete.

Bicicletele pe care domnul Carver le salvase din uitarea în care zăceau în micul garaj erau într-o stare mai bună decât se așteptase Max. **Înarmat** cu două lavete și un lichid special pentru curățarea metalelor, Max descoperi că, sub stratul de mizerie și mucegai, ambele biciclete luceau ca nou-nouțe(...)

Max pedala pe drumul de pe plajă în direcția orașelului, trecând pe lângă un șir de case cu aceeași înfățișare ca a noii reședințe a familiei Carver, care se întindea chiar până la intrarea în micul golf, unde se afla portul pescarilor. Ajunse în locul unde putea *contempla* oceanul, o *fâșie* de lumină orbitoare, care se întindea spre infinit.”

Carlos Ruiz Zafon, „Prințul din negură”

*făgașuri(aici) = direcție, cale

Subiectul I (5 puncte)

- Notează câte un cuvânt cu sens asemănător (sinonim) pentru următorii termeni:
precedentă, entuziasmat, contempla, o fâșie. **1p**
- Transcrie din textul dat: **1p**
 - un verb;
 - un substantiv comun;
 - un adjectiv;
 - un pronume personal.
- Alcătuiește câte un enunț în care cuvintele **inunda** și **înarmat** să aibă un alt sens decât cel din textul dat. **1p**
- Transcrie din textul dat o propoziție dezvoltată. Apoi, transformă această propoziție dezvoltată într-o propoziție simplă. **1p**
- Corectează greșelile din enunțul următor, rescriindu-l: **În după-amiaza aceia, văzându-se liberi, zglobii copii alergau pe ce-a mai îndepărtată plaje.** **1p**

Subiectul al II-lea (4 puncte)

- Transcrie, din textul dat, un cuvânt / un grup de cuvinte care indică spațiul acțiunii și un cuvânt/un grup de cuvinte care indică timpul acțiunii. **1p**
- Notează o idee principală desprinsă din textul dat. **1p**
- Imaginează-ți că ești în locul personajului Max și prezintă într-un text, de 70-80 de cuvinte, cum ți-ai petrece timpul liber pe țărmul oceanului. **2p**

Oficiu: 1p

Succes!

MUZICA RAȚIUNII
Limba și literatura română
Barem de evaluare și notare
Clasa a IV-a, 18 mai 2024

Subiectul I (5 puncte)

- 1) (4x 0,25p= 1p) Cuvinte cu sens asemănător(sinonime): **precedentă** – *anterioară, premergătoare*; **entuziasmat** - *încântat, însuflețit*; **contempla** – *admira, observa*; **o fâșie** - *o dâră, o dungă*.
- 2) (4x 0,25p= 1p) Selectarea corectă a celor patru părți de vorbire. De ex. un verb - **se uita**; un substantive comun - **tatăl**; un adjectiv - **gastronomice** ; un pronume personal - **el**.
- 3) (2x0,50p= 1p) Construirea corectă a enunțurilor.
De ex. Râul din spatele caselor **inunda** frecvent livezile sătenilor.
Statuia unui soldat **înarmata** fost inaugurată.
- 4) (2x0,50p= 1p) De ex. **Mirosul de unt și pâine prăjită inunda bucătăria.** (propoziție dezvoltată)
Mirosul inunda.(propoziție simplă)
- 5) (5x0,20p= 1p) În după-amiaza **aceea** , **văzându-se** liberi, **zglobiii** copii, alergau pe **cea** mai îndepărtată **plajă**.

Subiectul al II-lea (4 puncte)

1. (2x0,50p= 1p) De ex. Spațiul acțiunii - **bucătăria, în garaj, pe drumul de pe plajă,** etc;
Timpul acțiunii - **azi, de dimineață.**
2. (1p) Idei principale, de ex.: Maximilian Carver descoperă în garaj două biciclete. / Max curăță bicicletele. / Tatăl își anunță familia că a făcut cercetări în garajul casei. etc
3. (2p) Respectarea temei - **0,25p**
Formularea adecvată și nuanțată a propriilor idei.-**1p**/Formularea parțială adecvată și nuanțată a propriilor idei - **0,50p**
Respectarea normelor de ortografie și punctuație - **0,50p**
Respectarea numărului minim de cuvinte – **0,25p**

MUZICA RAȚIUNII
Limba și literatura română
Clasa a V-a, 18 mai 2024

Citește cu atenție următorul text pentru a putea răspunde cerințelor de mai jos:

Dar iată că, într-o zi, intră în anticariat o fetiță. Micuța-micuță, cu două codițe, dintre care una pe jumătate desfăcută, cu șorțulețul șifonat și cu șiretul de la unul dintre pantofi târându-se în urma ei ca o codiță lungă-lungă. Era nepoata anticarului. Trecea ea din când în când pe la magazin, dar nu prea des. Pe de o parte, fiindcă nu-i plăcea să citească, iar pe de altă parte, fiindcă bunicul o certa mereu.

„Uită-te la surioara ta geamănă”, îi spunea el, „vezi ce harnică e, și ce ordonată?”.

Ei bine, tocmai această nepoțică se învărti în ziua aceea prin tot anticariatul, răsfoi într-o doară mai tot ce se putea răsfoi și în cele din urmă ajunsese și la cartea noastră. De cum o atinse, cartea se zgribuli și începu să miroasă urât. Și mirosi ea așa, și tot mirosi, dar degeaba. Și știți de ce? Pentru că fetița o fi avut ea multe **năravuri**, dar nu și pe acela de a-și șterge nasul când îi curgea. Avea nasul atât de înfundat din cauza asta, încât lumea se mira cum de **reușește** să mai respire. Așa că nici nu se sinchisi de mirosul cărții.

A doua zi, micuța se înființă iar. A treia zi, la fel. Încet-încet, trecu și la rândurile scrise, silabisi azi un cuvânt, mâine o propoziție, și uite-așa, de unde nici nu voia să audă de citit, după o săptămână era **în stare** să citească absolut singură o poveste de aproape trei pagini. La început, cartea, după cum vă închipuiți, răspândise mirosuri din ce în ce mai grele. Cu atât mai mult cu cât, de cum privirile fetiței au început să alunece peste rândurile ei, își dăduse seama că are de-a face cu o cititoare lipsită de orice experiență, nesigură, leneșă, delăsătoare. Se simțise profund jignită și se străduise să miroasă cât putea ea de rău. Dar când vedea că fetița nu se lasă, că o citește cu tot mai multă atenție, că-i întoarce paginile ușor și **migălos**, ei bine, cartea noastră a început să se simtă tot mai legată de cititoarea ei.

Caius Dobrescu - „Cartea care mirosea urât”

Subiectul I (5 puncte)

- Notează câte un sinonim potrivit pentru cuvintele/grupurile de cuvinte marcate în text. **1 p**
- Selectează, din ultimele două enunțuri ale fragmentului, patru verbe la timpuri diferite ale indicativului, pe care să le numești. **1 p**
- Identifică tipul părților de vorbire marcate cu bold: **A doua zi, micuța se înființă iar. Privirile fetiței au început să alunece peste rândurile ei. De cum o atinse, cartea se zgribuli. Era o cititoare lipsită de orice experiență, nesigură, leneșă, delăsătoare.** **1 p**
- Identifică adjectivul, apoi transcrie enunțul, punând adjectivul la gradul superlativ absolut de superioritate: *Intră în anticariat o fetiță cu șorțulețul șifonat.* **0,75 p**
- Identifică, în enunțul *Nepoata anticarului avea șorțulețul șifonat și codițele desfăcute.*, un atribut exprimat prin substantiv, un atribut exprimat prin adjectiv, un complement, subiectul și predicatul. **1, 25 p**

Subiectul al II-lea (4 puncte)

- Menționează tema pe care o dezvoltă textul dat. **1 p**
- Notează câte o trăsătură fizică și o trăsătură morală a fetiței. **1 p**
- Scrive un text de 80 – 100 de cuvinte, în care să-ți imaginezi ce ți-ar spune o carte pe care ai citit-o. Poți să construiești textul și sub forma unui dialog între carte și tine, cititorul ei. **2 p**

Oficiu: 1p

Succes!

MUZICA RAȚIUNII
Limba și literatura română
Barem de evaluare și notare
Clasa a V-a, 18 mai 2024

Subiectul I (5 puncte)

1. Sinonimele. De ex.: **năravuri** – *cusururi, obiceiuri, deprinderi*; **reușește** – *izbutește*;
în stare – *capabilă*; **migălos** – *meticulos, răbdător, lent, încet* (0,25 p x 4= 1p)
2. Verbele la timpuri diferite ale modului indicativ. De ex. *se simțise* – indicativ, mai-mult-ca-perfect; *a început* = indicativ, perfect compus ; *citește* – indicativ, prezent; *vedea* – indicativ, imperfect. (0,25 p x 4= 1p)
3. Părțile de vorbire: **a doua** – numeral ordinal; **au** – verb auxiliar; **peste** – prepoziție simplă;
o – pronume personal; **delăsătoare** – adjectiv propriu-zis (0,20 p x 5= 1p)
4. Identificarea adjectivului șifonat (0,25p)
Transcrierea enunțului, cu modificarea cerută:
Intră în anticariat o fetiță cu șorțulețul foarte șifonat. (0,50p)
5. Identificarea părților de propoziție: atribut exprimat prin substantiv – **anticarului**; atribut exprimat prin adjectiv - **șifonat, desfăcute**; complement - **șorțulețul**; subiect – **nepoata**; predicat: **avea**. (0,25 p x 5= 1,25 p)

Subiectul al II-lea (4 puncte)

1. Tema textului este lectura/cititul/cartea/relația dintre carte și cititor. (1p)
2. De exemplu, trăsătură morală a fetei – *neglijentă, lipsită de experiența cititului, nesigură, delăsătoare, răbdătoare/ perseverentă* etc.
Trăsătură fizică: *(foarte) micuță, cu nasul înfundat.* (0,50px2 = 1p)
3.
Continuarea textului, având în vedere conținutul acestuia (0,25 p)
Originalitatea răspunsului – răspuns original (1,25 p)/ răspuns cu originalitate medie (0,75 p) / lipsa originalității (0,25 p)
Respectarea normelor de ortografie și de punctuație (0,25 p)
Respectarea numărului de cuvinte (0,25 p)

Din oficiu: 1 p